

[Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas aspekti akreditācijas noteikumos]

Dr. Juris Dzelme

Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centrs

Valnu 2, Rīga, LV1050; Tel.: (+371) 67213870, Mob. Tel. (+371) 29283214

Fakss: (+371) 67212558, e-mail: aiknc@aiknc.lv

www.aiknc.lv

[Kvalitāte ir atbilstība mērķim]

Augstākās izglītības

4 galvenie mērķi

(Boloņas procesā)

- Demokrātiska sabiedrība
- Personība
- Darba tirgus
- Zināšanu vairošana

[Kvalitāte un akreditācija]

*Kvalitātes nodrošināšanas
sistēma:*

Pašnovērtējums

Ekspertu vizīte

Akreditācija

Kvalitātes pilnveidošana

Izglītības mērķi

- IL 1.p. 4) izglītība - sistematizētu zināšanu un prasmju apguves un **attieksmju** veidošanas process un tā rezultāts. Izglītības process ietver mācību un audzināšanas darbību. Izglītības rezultāts ir personas zināšanu, prasmju un attieksmju kopums; ...
- IL 33.p. (1) Izglītības programma ir izglītības iestādes izglītojošo darbību reglamentējošs dokuments, ar kuru atbilstoši ... valsts izglītības standartam tiek noteikti:
- 1) izglītības programmas mērķi, uzdevumi un plānotie rezultāti;

Augstskolu, koledžu un augstākās izglītības programmu akreditācijas kārtība

- **MK noteikumi Nr.821** (Rīgā, 2006.gada 3.oktobrī)
- **Augstskolas vai koledžas pašnovērtējums**
 1. Augstskolas vai koledžas mērķi un uzdevumi.
 2. Augstskolas vai koledžas darbība un tās perspektīvas:
 - 2.1. ilgtermiņa attīstības koncepcija ...(jāizveido visas augstskolas vai koledžas darbības kvalitātes nodrošināšanas sistēma);

[Augstākās izglītības programmas pašnovērtējums]

1. Augstākās izglītības programmas **mērķi un uzdevumi**, pēc augstākās izglītības programmas apguves iegūstamie **studiju rezultāti zināšanu, prasmju un attieksmju formā**.
2. Augstākās izglītības programmas organizācija, **...atbilstība augstskolas vai koledžas mērķiem un uzdevumiem, kā arī augstākās izglītības programmas iekšējās kvalitātes mehānisma darbība**. ...
10. Ārējie sakari:
 - 10.1. sadarbība ar **darba devējiem**;

[Studiju rezultātu salīdzinājums]

8....pievieno augstākās izglītības programmas **studiju rezultātu** un tiem atbilstošu vispārēja satura, struktūras un apjoma salīdzinājumu

ar tāda paša līmeņa līdzīgām akreditētām augstākās izglītības programmām augstskolās vai koledžās **Latvijā, ...**

Augstskola pievieno arī augstākās izglītības programmas studiju rezultātu un tiem atbilstošu vispārēja satura, struktūras un apjoma salīdzinājumu ar vismaz **divām** attiecīgajās valstīs atzītām citu **Eiropas Savienības** valstu augstskolu tāda paša līmeņa līdzīgām augstākās izglītības programmām.

[Vērtēšanas kritēriji

1. Augstskolas vai koledžas mērķi un uzdevumi, to skaidrība, sasniedzamība, saistība ar nacionālajiem uzdevumiem, zinātnes prasībām, augstskolas vai koledžas akadēmiskā personāla mērķiem un uzdevumiem, studējošo interesēm un vajadzībām.

...

5.1. kvalitātes pilnveidošanas sistēmas nepārtraukta darbība, ilgtermiņa attīstības plānu regulāra veidošana un apspriešana;

Studiju programmu atbilstība

Kvalitāte - atbilstība mērķim

darba tirgus (bet ierobežota teorijas apgūšana)

kompetences pilnveide (bet papildus izmaksas)

aktīvs pilsonis (bet ierobežota korporatīvā aktivitāte)

sinerģija ar zinātni (bet ierobežota prakse)

[Efektivitāte – visu mērķu sasniegšana, bet jānodrošina resursi]

Lietderīgums – minimālas izmaksas, resursi

Laiks – minimālais, bet:

- a) pilna laika klātienē: nepieciešamais tālākizglītības kompetenču iekļaušanai, veidojot *mūžizglītības* sistēmu (pietiekams *attieksmju* izveidošanai, *deviantās* uzvedības samazināšanai);
- b) nepilna laika neklātienē: saskaņots ar individuālo karjeru

Kompetences: A Praktiska darbība

(*kompetence* - zināšanu, prasmju un attieksmju kopums, kas kvalificē noteikta veida vai līmeņa uzdevumu veikšanai)

1. *Zināšanas* - teorijas pielietošana, dedukcija
2. *Prasmes* - problēmu risināšana; analīze, konkretizācija (*vara, meistarība*)
3. *Attieksmes* - atbildība, lēmumu pieņemšana, spēja vadīt; saskarsme (*draudzība, vecāki*)

dedukcija, analīze, konkretizācija - lejupejošās psihiķes operācijas (loģika, simbolu apstrāde)

indukcija (ekstrapolācija), sintēze (interpolācija), vispārināšana (simetrija) - augšupejošās psihiķes operācijas (atbilstošās mākslas darbu īpašības, zinātnes priekšnoteikums)

Kompetences *B Adaptācija*

(piemērošanās izmaiņām, izmaiņu vadīšana)

4. *Zināšanu iegūšana* - prasme mācīties, prasme mācīt; teorijas veidošana, indukcija (ekstrapolācija), (*zinātkāre, skolotājs*)
5. *Prasmju maiņa* - problēmu formulēšana; sintēze (interpolācija), vispārināšana (simetrija), (*slava, mākslinieks*)
6. *Attieksmju maiņa* - morāles veidošana, spēja kritiski vērtēt; tikumība, (*sirdsapziņa, gudrais*)

Normatīvo aktu hierarhija

- Kvalifikāciju ietvarstruktūra izglītībai Eiropā
- Latvijas nacionālā kvalifikāciju ietvarstruktūra (*var būt pietiekama visu kvalifikāciju veidošanai*)
- Profesijas standarti (*viens profesijas standarts kalpo kvalifikāciju un grādu grupas reglamentēšanai*)
- Kvalifikācijas (*viena kvalifikācija dod tiesības ieņemt daudzus amatus (minētus Profesiju klasifikatorā)*)
- Amati (*vienā amatā var strādāt ar dažādām kvalifikācijām*)

Ieteikumi

- *Pašreizējo profesijas standartu saturs savstarpēji jāsaskaņo un jāiekļauj izglītības programmu mērķos, uzdevumos un rezultātos*
- *Jāizveido noteikumi, kas nodrošina darba devēju un sabiedrības pārstāvju piedalīšanos izglītības programmu rezultātu plānošanā un īstenošanā un daļēji (vai pilnībā) aizvieto profesijas standartus*
- *Jāizmanto kvalitātes pilnveidošanas sistēma, lai sekotu izglītības rezultātiem*